

Asia: LVM/2038/01/2017

Luonnos digitaalisen infrastruktuurin strategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot strategialuonnoksesta

Valokuituinfran rakentaminen on nähtävä keinona kehittää maaseutua, joka tapahtuu kohentaen maaseudun asukkaiden elinehtoja sekä maaseudulla toimivien yhtiöiden toimintaedellytyksiä.

Hallitus on tukenut runkoverkkorakentamista valtion Nopea laajakaista (Laajakaista Kaikille 2015) -tuen sekä Maaseutuohjelman kautta kyläverkkorakentamiseen kohdistuvana tukena. Kun lausuntopyyntö on kyseessä _hallituksen_ ohjelmasta, niin tässä lausunnossa otetaan kantaa molempaan rahoitusmuotoon.

Maaseudulla tarvitaan myös tele-yhtiöiden ja seutuverkkotoimijoiden yhteistyötä. Se tapahtuu parhaiten yhteisrakentamishankkeina tai siten että seutuverkkorakentajien sallitaan vapaasti vuokrata rakennetun verkon kuituja seutuverkon liiketoiminnan osana.

5G-verkkojen rakentumisen edistämiseen liittyvät taajuuspoliittiset toimenpiteet

Strategialuonnoksen pääpaino on asetettu mobiiliyhteyksien varaan rakentuvalle laajakaistainfralle. Lyhyen kantaman teknologiana 5G-mobiiliyhteyksien merkitys jää varsin rajalliseksi harvaan asutulla maaseudulla. Tarjotakseen riittävää peittoa tulisi tukiasemien määrää lisätä sellaisella tavalla, että seutuverkot ovat selvästi taloudellisempi vaihtoehto.

Mobiiliyhteyksillä on toki oma merkityksensä myös maaseudulla. Tulevaisuuden liikennepalvelut, hätäpalvelut, maatalouden välineiden liikkuva tiedontarve tarvitsee mobiiliyhteyksiä kiinteän yhteyden lisäksi. Kausiluonteiselle vapaa-ajan asutukselle mobiiliyhteydet tarjoavat myös joustavan tietoliikennetähtäimen. Toimiakseen kestäväällä pohjalla tukiasemat tarvitsevat kuitenkin valokuituun perustuvan runkoyhteyden.

Verkkojen kustannustehokkaan ja nopean rakentamisen edistäminen

Harvaan asutun maaseudun kehittämisessä vain valokuidun varaan rakentuva infra täyttää kestäväen kehityksen tunnusmerkit. Tulevaisuudessa maaseudun tasa-arvoiset julkiset palvelut ovat tosiaikaisesti kahdensuuntaisia ja audiovisuaalisia. Tähän tavoitteeseen päästään vain valokuituinfralla, jolla voidaan lisäksi vastata nopeasti kasvaviin kapasiteettitarpeisiin.

Investointien ja rahoituksen riittävyyden varmistaminen

Seutuverkkotoimijoiden kokemukset osoittavat, että Maaseutuohjelman rahoitusmuodot tuottavat tehokkaimmin tavoitellun tuloksen. Paradoksaalista on, että Maaseutuohjelman rahoitus toimii parhaiten myös LVM:n asettamilla kriteereillä mitattuna: Kustannustehot saavutetaan korkealla peittoasteella. Kustannustehokkuus ja peitto kuuluvat myös viestintäministeriön määrittelemiін tavoitteisiin.

Tämä paradoksaaliselta kuulostava tosiseikka johtuu siitä, että maaseutuohjelma korostaa maaseudun väestön aktiivista panosta. Erona on, että vastikkeettomana työnä tuotetut panokset huomioidaan Maaseutuohjelman kustannusrakenteissa. Tuottavuuden selityksenä on, että aktiivisesti omia liittymiään rakentavat maaseudun asukkaat haluavat myös liittyä yhteisesti rakennetun verkon asiakkaiksi.

ELY-keskusten ja Leader-toimintaryhmien ongelmana on, että kyläverkkorakentaminen on vain yksi infrarakentamisen laji muiden joukossa ja että infrarakentamisen määrärahat ovat yleensäkin riittämättömiä.

Nämä tarkastelut johtavat johtopäätökseen, että valokuituinfran rakentamisessa tarvitaan strategiamuutos: Rahoituksen painopiste tulee siirtää Viestintäviraston tuesta Maaseutuohjelman kyläverkkorakentamisen suuntaan. Tämä on kuitenkin poliittinen päätös, jota hallituksen tulee harkita jotta kyläverkkojen kautta saatavia etuja voidaan maksimoida.

Markkinoiden toimivuuden edistäminen

-

Tutkimuksen ja innovaatioiden tukeminen

-

Muuta huomioitavaa

-

Philip Donner
Luoteis-Kuhmon kyläverkko-osuuskunta